

/1985.06.21/

1 дүгээр зүйл. Хэрэглэх хүрээ

- 2 дугаар зүйл. Тайлбар ба тодорхойлолт

в/ "Шүүх" гэж төрийн шүүхийн тогтолцооны алба, байгууллагыг хэлнэ.

1 "Àdèèæàì ù" äyāyā yō ō ī ūyī ā äyōyī èè áóp ò äyōyī èè áón òàdèèòààì ààñ AAyī äàññāí áÀðè òàdèèòààäòàì àðññāí °òðī ōòäàð òàèèáàðèáì à. Àdèèæà òòààèèààì ù γ èí æoyè òàdèèòàà ù ù ààðàò òàdèèòàà òàì ààðàò á°ò°ì ā AAyō òyççāàðèèæàðññāí: ààðàà Aée-èèäyī í èèèAAeyō, ñí èèèòī ò àèèààà òòààèèààì ù òyèoyè; àèñòðèáùp òàðññāí äyōy, òòààèèààì ù ò°è°è°æ-, àæññāí; ò àèòī òèí ä èèçèí ä äàðèèäññī àæèè äAeyōäyō; ç°äè°ò°ò°ò; èí æññāí àðèí ä èèòññāí ç ī èñ ò; ò°ò°í ä ī òòòèèèè; ññāí òAAèèè; ááí èí ù àæèèèèèè; àààðæè; èí ī òññññ áóp ò òàèæòèùí äyōy; òàì òàðññāí Aéeäyō äà àèçī ññèéí áóññā òyèáyðèèèAAññāí áàèæòèèè; àäàð, òññāí çàì , ò°ì ò ò çàì , òòòðàè çàì ààð ààðàà, çī ò-èæ- òyāyðèyō.

г/ Энэ хуулийн 28 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд тодорхой асуудлаар талуудад шийдвэр гаргах боломж олгохоор заасан бол талууд ийм шийдвэр гаргахыг гуравдагч этгээд буюу өөр байгууллагад даалгаж болно.

д/ Хэрэв энэ хуульд талууд тохиролцсон буюу тохиролцож болох, эсвэл бусад ямар нэг хэлбэрээр талууд тохиролцож болохоор заасан байвал ийм тохиролцоо нь энэ хэлэлцээрт заасан аль ч журамд хамаарна.

е/ Энэ хуулийн 25 дугаар зүйл ба 32 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд нэхэмжлэл гэж заасан бол тэр нь сөрөг нэхэмжлэлийн татгалзалд мөн адил хамаарна.

3 дугаар зүйл. Бичиг баримт хүлээн авах

1. Хэрэв талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол:

а/ Аливаа бичиг баримтыг хүлээн авагч талд биеэр эсхүл түүний ажилладаг байгууллагад оршин суугаа газар буюу шуудангийн хаягаар хүргүүлсэн бол уг бичиг баримтыг хүлээн авсанд тооцно. Хэрэв эдгээр хаягийг тогтоох боломжгүй бол бичиг баримтыг хүлээн авагчийн хамгийн сүүлд мэдэгдэж байсан байнгын оршин суугаа газрын болон шуудангийн хаягаар баталгаат шуудангаар хүргэсэн байвал бичиг баримтыг хүлээн авсанд тооцно.

б/ Бичиг баримтыг хүргэсэн өдрийг уг бичиг баримтыг хүлээн авсан өдөрт тооцно.

2. Энэ зүйлийн заалт шүүхийн үйл ажиллагаанд хамаарахгүй.

4 дүгээр зүйл. Татгалзах эрхээсээ татгалзах

Талуудын аль нэг нь нөгөө талынхаа энэ хуулийн тодорхой заалтыг биелүүлэхээс зайлсхийж байгааг болон арбитрын хэлэлцээрийн аль нэг шаардлагыг биелүүлээгүйг мэдэж байсан атлаа энэ тухай нэн даруй татгалзал гаргалгүйгээр арбитрын ажиллагаанд оролцсон бол түүнийг татгалзах эрхээсээ татгалзсан гэж үзнэ.

5 дугаар зүйл. Шүүхийн оролцох хэмжээ хязгаар

Энэ хуулинд зааснаас бусад тохиолдолд уг хуулиар зохицуулж буй асуудалд шүүх оролцохгүй.

6 дугаар зүйл. Шүүх болон бусад байгууллага арбитраас тодорхой эрх хэмжээгээ хэрэгжүүлэхэд нь тусламж үзүүлэх ба хяналт тавих

11 дүгээр зүйлийн 3, 4 дэх хэсэг, 13 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, 14 дүгээр зүйл, 16 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, 34 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан үүргийг.....хэрэгжүүлнэ. /энэхүү загвар хуулийг хүлээн зөвшөөрч, батласан аливаа улс энэ үүргийг хэрэгжүүлэх шүүх болон бусад эрх бүхий байгууллагуудыг тодорхойлбол зохино./

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

Арбитрын хэлэлцээр

7 дугаар зүйл. Арбитрын хэлэлцээрийн хэлбэр ба тодорхойлолт

1. "Арбитрын хэлэлцээр" гэж аль нэг тодорхой эрх зүйн харилцаа /гэрээний шинж агуулсан эсэхээс үл хамааран/-тай холбогдон үүссэн буюу үүсч болох бүх төрлийн эсхүл тодорхой төрлийн маргааныг арбитраар шийдвэрлүүлэх талаар талуудын хооронд хийсэн тохиролцоог хэлнэ.

2. Арбитрын хэлэлцээрийг бичгээр байгуулна. Хэлэлцээрийг бичгээр байгуулсан гэдэгт талуудын гарын үсгээр баталгаажсан эсвэл захидал, цахилгаан болон холбооны бусад хэрэгслээр мэдээлэл солилцох замаар байгуулсан бичиг баримт, эсхүл аль нэг тал

хэлэлцээр байгааг нотлосон нэхэмжлэлийн өргөдөл гаргах нөгөө тал үүнийг эсэргүүцэлгүйгээр нэхэмжлэлийн өргөдөлд хариу тайлбар ирүүлсэн зэргийг тооцно. Гэрээнд арбитрын хэлэлцээртэй холбоо бүхий ямар нэг бичиг баримтыг иш татсан тохиолдолд гэрээг бичгээр байгуулж, ишлэл нь гэрээний салшгүй хэсэг болохыг уг гэрээнд заасан бол үүнийг арбитрын хэлэлцээр гэж үзнэ.

8 дугаар зүйл. Арбитрын хэлэлцээр ба шүүхэд маргааны талаар нэхэмжлэл гаргах

1. Талууд тухайн маргаанаар шүүхэд эхэлж нэхэмжлэл гаргасан боловч нэхэмжлэлийн шаардлагын талаар тайлбар гаргахаасаа өмнө уг маргааныг арбитрт шилжүүлэх тухай хүсэлт гаргасан бөгөөд шүүх талуудын хооронд хийсэн арбитрын хэлэлцээр хүчинтэй бөгөөд хэрэгжих боломжтой гэж үзвэл уг маргааныг арбитрт шилжүүлнэ.

2. Шүүхэд харъяаллын асуудлыг шийдвэрлэхээр хүлээгдэж байгаа ч энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан нэхэмжлэлийн дагуу арбитр хэрэг хянан хэлэлцэх ажиллагаа явуулж арбитрын шийдвэр гаргаж болно.

9 дүгээр зүйл. Арбитрын хэлэлцээр ба арбитраас гарах шийдвэрийн биелэлтийг шүүх баталгаажуулах

Арбитрын ажиллагаа эхлэхээс өмнө буюу арбитрын ажиллагааны явцад талууд арбитраас гарах шийдвэрийн биелэлтийг баталгаажуулах арга хэмжээ авахуулахаар шүүхэд хүсэлт гаргаж болох бөгөөд шүүх уг хүсэлтийн дагуу арга хэмжээ авч болох ба үүнийг арбитрын хэлэлцээртэй зөрчилдсөн гэж үзэхгүй.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
Арбитрын бүрэлдэхүүн

10 дугаар зүйл. Арбитрчдын тоо

1. Талууд арбитрчдын тоог харилцан тохиролцож тогтооно.
2. Хэрэв талууд ийнхүү тогтоогоогүй бол арбитрчдын тоо гурав байна.

11 дүгээр зүйл. Арбитрчийг томилох

1. Хэрэв талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол иргэний харъяаллаас шалтгаалан арбитрчаар томилогдох эрхийг хасахыг хориглоно.

2. Энэ зүйлийн 4,5 дахь хэсгийг баримтлан талууд арбитрч буюу арбитрчдыг томилох журмыг харилцан тохиролцоно.

3. Хэрэв талууд тохиролцоогүй:

а/ Тухайн маргааныг шийдвэрлэх арбитрчдын тоо гурав байх тохиолдолд тал тус бүр нэг арбитрчийг томилох ба томилогдсон хоёр арбитрч гуравдахь арбитрчийг томилно. Хэрэв нэг тал нөгөө талаас арбитрч томилох тухай хүсэлт хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор арбитрчийг томилоогүй, эсвэл хоёр арбитрч томилогдсоноосоо хойш 30 хоногийн дотор гуравдагч арбитрчийг томилоогүй бол аль нэг талын хүсэлтээр энэ зүйлийн 6 дахь хэсэгт заасан байгууллага буюу шүүх арбитрчийг томилно.

б/ Тухайн маргааныг шийдвэрлэх арбитрчдын тоо нэг байх тохиолдолд талууд арбитрчийг харилцан тохиролцож чадаагүй бол аль нэг талын хүсэлтээр энэ зүйлийн 6 дахь хэсэгт заасан байгууллага буюу шүүх арбитрчийг томилно.

4. Хэрэв талууд арбитрчийг томилох журмыг харилцан тохиролцсон тохиолдолд талуудын аль нэг нь тухайн тохиролцсон журмыг биелүүлээгүй, эсхүл талууд болон хоёр арбитрч тухайн тохиролцсон журмын дагуу тохиролцоонд хүрч чадаагүй, эсхүл тухайн тохиролцсон журмын дагуу тодорхой үүрэг хүлээсэн гуравдагч этгээд үүргээ биелээгүй бол

аль нэг тал энэ зүйлийн 6 дахь хэсэгт заасан шүүх болон бусад байгууллагад шаардлагатай арга хэмжээ авах талаар хүсэлт гаргаж болно.

5. Энэ зүйлийн 6 дахь хэсэгт заасан шүүх болон бусад байгууллагаас энэ зүйлийн 3, 4 дэх хэсэгт дурдсан аль ч асуудлаар гаргасан шийдвэрт гомдол гаргах эрхгүй. Шүүх болон бусад байгууллагаас арбитрчийг томилохдоо талуудын харилцан тохиролцож арбитрчид тавьсан шаардлага болон хараат бус бие даасан байдлын шаардлагыг харгалзах ёстой. Хэрэв нэг арбитрчийг эсвэл гуравдагч арбитрчийг томилох тохиолдолд талуудын иргэншлээс өөр иргэншилтэй арбитрчийг томилохыг урьтал болгоно.

12 дугаар зүйл. Татгалзах үндэслэл

1. Арбитрчаар ажиллах хүсэлт авсан этгээд тухайн маргааныг бие даан хараат бусаар шийдвэрлэж чадах эсэх талаар өөрт нь үндэслэл бүхий эргэлзээ байвал энэ тухайгаа мэдэгдэх ёстой. Арбитрч томилогдсоноосоо хойш арбитрын ажиллагааны аль ч үед энэ тухайгаа нэн даруй мэдэгдэх ёстой.

2. Хэрвээ арбитрчийн хараат бус бие даасан байдлын талаар үндэслэл бүхий эргэлзээ байвал эсвэл талуудын тохиролцсон шаардлагыг хангаагүй бол арбитрчийг татгалзах тухай хүсэлтийг гаргаж болно. Аль нэг тал өөрийн томилсон эсвэл томилоход оролцсон арбитрчийг томилогдсоны дараа илэрхий болсон үндэслэлээр татгалзаж болно.

13 дугаар зүйл. Татгалзан гаргах журам

1. Талууд энэ зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасныг баримтлан арбитрчийг татгалзан гаргах журмыг талууд харилцан тохиролцож болно.

2. Талууд арбитрчийг татгалзан гаргах журмыг тохиролцоогүй бол 12 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан нөхцөл байдал илэрсэн эсхүл арбитрын бүрэлдэхүүн томилогдсоныг мэдсэнээс хойш 15 хоногийн дотор арбитрчийг татгалзан гаргах үндэслэлээ бичгээр арбитрт гаргана. арбитрт татгалзах тухайгаа бичгээр мэдэгдэнэ. Хэрэв татгалзан гаргах хүсэлт тавьсан боловч арбитрч өөрөө хүлээн зөвшөөрөөгүй, эсвэл нөгөө тал татгалзлыг хүлээн зөвшөөрөөгүй бол арбитрчийг татгалзан гаргах асуудлыг арбитр шийдвэрлэнэ.

3. Талуудын харилцан тохиролцон журам эсхүл энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан журмыг баримтлан татгалзан гаргах хүсэлт гаргасан боловч уг хүсэлтийг хангаагүй бол татгалзал гаргасан тал татгалзан гаргахгүй байх тухай шийдвэрийг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор шүүх болон 6 дугаар зүйлд заасан бусад байгууллагад шийдвэр гаргуулахаар хандаж болно. Энэ шийдвэр эцсийн байна. Арбитрчийг татгалзан гаргах тухай хүсэлтийг шийдвэрлэх хүртэл арбитрын бүрэлдэхүүнд уг арбитрч хэвээр байж арбитрын ажиллагааг үргэлжлүүлэн явуулж арбитрын шийдвэр гаргаж болно.

14 дүгээр зүйл. Үүргээ биелүүлээгүй буюу биелүүлэх боломжгүй байх

1. Арбитрч хууль зүйн болон алив бодит шалтгааны улмаас үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсон, эсхүл өөр хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр удаан хугацаанд үүргээ биелүүлээгүй эсхүл арбитрч байхаас өөрөө санаачлагаараа татгалзаж, талуудтүүнийг зөвшөөрсөн бол уг арбитрчийн бүрэн эрх дуусгавар болно. Хэрэв эдгээр үндэслэлийн талаар маргаан гарвал аль нэг тал шүүх болон 6 дугаар зүйлд заасан байгууллагад арбитрчийн бүрэн эрхийг дуусгавар болгуулахаар хүсэлт гаргаж болох ба тухайн шийдвэр эцсийн байна.

2. 13 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг ба энэ зүйлд заасан үндэслэлээр арбитрч өөрөө үүргээсээ татгалзсан буюу талууд бүрэн эрхийг нь дуусгавар болгохыг зөвшөөрсөн явдал арбитрч энэ зүйл болон 12 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан аль ч үндэслэлийг хүлээн зөвшөөрсөн гэж тооцогдохгүй.

15 дугаар зүйл. Шинэ арбитрч томилох

Энэ хуулийн 13, 14 дүгээр зүйлд заасан үндэслэлээр арбитрчийн бүрэн эрх дуусгавар болсон, арбитрч өөрөө ямар нэгэн шалтгаанаар арбитрч байхаас татгалзсан, эсхүл талууд харилцан тохиролцон арбитрчийн бүрэн эрхийг хүчингүй болгосон болон бусад үндэслэлээр арбитрчийн бүрэн эрх дуусгавар болсон бол шинэ арбитрчийг нөхөн томилно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

Арбитрын бүрэлдэхүүний эрх хэмжээ

16 дугаар зүйл. Өөрийн эрх хэмжээнийхээ талаар тогтоол гаргах эрх

1. Арбитрын бүрэлдэхүүн өөрийн эрх хэмжээний тэр дундаа арбитрын хэлэлцээр байгаа эсэх, тэр нь хүчинтэй эсэх талаар тогтоол гаргах эрхтэй. Энэ зорилгоор гэрээний хэсэг болох арбитрын заалт нь бүрэлдэхүүн болох арбитрын хэлэлцээр нь гэрээний бусад нөхцөл хүчинтэй байгаа эсэхээс хамаарахгүйгээр хүчин төгөлдөрт тооцогдоно. Арбитрын бүрэлдэхүүнээс гэрээг хүчин төгөлдөр бусад тооцсон шийдвэр гаргасан нь арбитрын хэлэлцээрийг хүчин төгөлдөр бус гэж тооцох үндэслэл болохгүй.
2. Нэхэмжлэлийн талаар татгалзал гаргахаас өмнө арбитрын бүрэлдэхүүний эрх хэмжээний талаарх гомдлыг гаргаж болно. Талууд арбитрчийг томилох буюу түүнийг томилоход оролцсон нь арбитрын эрх хэмжээний талаар гомдол гаргахад саад болохгүй. Арбитрын бүрэлдэхүүн эрх хэмжээгээ хэтрүүлсэн гэж үзвэл талууд энэ тухай гомдлыг арбитрын ажиллагааны аль ч үед гаргаж болно. Арбитрын бүрэлдэхүүн ийнхүү гомдол гаргасан нь хожимдсон боловч ийнхүү хожимдуулсан явдал хүндэтгэн үзэх шалтгаантай гэж үзвэл гомдлыг хэзээ ч хүлээн авч болно.
3. Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт гомдлын талаар арбитрын бүрэлдэхүүн урьдчилсан шийдвэр гаргах эсхүл энэ тухай үндсэн шийдвэртээ тусгаж болно. Талууд урьдчилсан шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл түүнийг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор шүүх болон 6 дугаар зүйлд заасан эрх бүхий байгууллагад гомдол гаргаж болох ба уг шийдвэр эцсийн байна. Энэ гомдлыг шийдвэрлэх хүртэл арбитрын бүрэлдэхүүн арбитрын ажиллагааг үргэлжлүүлэн арбитрын шийдвэр гаргаж болно.

17 дугаар зүйл. Арбитраас гарах шийдвэрийн биелэлтийг арбитрын бүрэлдэхүүн баталгаажуулах

Талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн аль нэг талын хүсэлтээр зайлшгүй шаардлагатай гэж үзсэн маргааны зүйлийн талаарх шийдвэрийн биелэлтийг хангах арга хэмжээ авахыг аль нэг талд үүрэг болгож болно. Арбитрын бүрэлдэхүүн энэ арга хэмжээг хэрэгжүүлэх боломж олгохыг талуудаас шаардаж болно.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

Арбитрын ажиллагааг хөтлөн явуулах

18 дугаар зүйл. Талуудын тэгш эрх

Арбитрын ажиллагаанд талууд тэгш эрхтэй оролцох ба аль ч тал өөрийн байр суурийг илэрхийлэх бүх боломжоор хангагдсан байх ёстой.

19 дүгээр зүйл. Арбитрын ажиллагаа явуулах журмыг тодорхойлох

1. Арбитрын ажиллагаа явуулах журмыг талууд энэ хуулийг баримтлан харилцан тохиролцоно.
2. Арбитрын ажиллагаа явуулах журмыг талууд харилцан тохиролцоогүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн энэ хуулийг баримтлан аль тохиромжтой гэж үзсэн журмаар арбитрын ажиллагааг явуулна.

20 дугаар зүйл. Арбитрын ажиллагаа явуулах газар

1. Арбитрын ажиллагаа явуулах газрыг талууд харилцан тохиролцоно. Хэрэв талууд харилцан тохиролцоогүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн хэргийн нөхцөл байдал, талуудад тохиромжтой байх нөхцлийг харгалзан арбитрын ажиллагаа явуулах газрыг тодорхойлно.
2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн зэрэгцээ талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн зөвлөлдөх, гэрч, шинжээч, талуудын мэдүүлгийг сонсох, бараа бүтээгдэхүүн, эд хөрөнгө, баримт бичигт үзлэг шалгалт хийх зэрэг ажиллагааг аль тохиромжтой гэж үзсэн өөр газар хийж болно.

21 дүгээр зүйл. Арбитрын ажиллагаа эхлэх

Хэрэв талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол маргааныг арбитраар шийдвэрлүүлэх тухай хүсэлтийг хариуцагч тал хүлээн авсан өдрөөс тухайн маргааны арбитрын ажиллагаа эхэлнэ.

22 дугаар зүйл. Арбитрын ажиллагаа явуулах хэл

1. Арбитрын ажиллагаа явуулах хэлийг талууд харилцан тохиролцоно. Хэрэв талууд харилцан тохиролцоогүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн арбитрын ажиллагаа явуулах хэлийг тодорхойлно. Талуудын харилцан тохиролцсон эсхүл арбитрын бүрэлдэхүүний тодорхойлсон хэл нь талуудын аливаа өргөдөл, хүсэлт, тайлбар бичих, арбитрын хуралдаан хийх, арбитрын аливаа шийдвэр, тогтоол бусад мэдэгдэл гаргах бүхий л үйл ажиллагаанд хамаарна.
2. Арбитрын бүрэлдэхүүн аливаа бичгэн нотлоа баримтыг арбитрын ажиллагааг явуулах хэл рүү орчуулж, хавсаргахыг талуудаас шаардаж болно.

23 дугаар зүйл. Нэхэмжлэлийн өргөдөл ба хариу тайлбар

1. Талуудын харилцан тохиролцсон эсхүл арбитрын тогтоосон хугацаанд нэхэмжлэгч нэхэмжлэлийн шаардлага, түүнийг нотлох баримтыг өөрийн шаардлагын агуулга, шийдвэрлэвэл зохих асуудлуудын хамт гаргаж өгөх, харин хариуцагч татгалзлаа үндэслэх нотлох баримтыг гаргаж өгөх үүрэгтэй. Талууд өргөдөл буюу татгалзлын хамт хэрэгт холбогдолтой гэж үзсэн бүх нотлох баримтыг арбитрын бүрэлдэхүүнд гаргах эсхүл дараа нь гаргах бичиг баримт болон бусад нотлох баримтыг иш татаж болно.
2. Талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол, арбитрын бүрэлдэхүүн хугацаа хоцруулсан нэмэлт өрчлөлтийг шийдвэрлэх боломжгүй гэж үзээгүй бол арбитрын ажиллагааны явцад нэхэмжлэлийн шаардлага болон хариуцагчийн тайлбарт талууд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.

24 дүгээр зүйл. Арбитрын бүрэлдэхүүн талуудын тайлбарыг сонсох, эсхүл сонсохгүйгээр нотлох баримтад үндэслэн шийдвэр гаргах

1. Арбитрын бүрэлдэхүүн талуудын харилцан тохиролцсоны дагуу нотлох баримтыг амаар танилцуулж шийдвэрлэх эсхүл хэргийг нотлох баримт болон бусад хэргийн материалд үндэслэн шийдвэрлэх эсэх талаар шийдвэр гаргана. Талууд нотлох баримтыг амаар танилцуулж шийдвэрлүүлэхгүй гэж тохиролцсон боловч аль нэг тал хүсэлт гаргавал арбитрын бүрэлдэхүүн талуудад нотлох баримтыг амаар тайлбарлаж, мэтгэлзэх боломжийг олгоно.
2. Талуудад арбитрын бүрэлдэхүүн арбитрын хуралдаан болон бусад бичиг баримт, эд хөрөнгө, бараа материалд үзлэг хийх хурлын тухай хангалттай хугацааны өмнө мэдэгдэнэ.

3. Аль нэг тал арбитрын бүрэлдэхүүнд гаргасан өргөдөл, баримт бичиг болон бусад мэдээллийг нөгөө талд хүргүүлбэл зохино. Арбитрын бүрэлдэхүүн шийдвэр гаргахад үндэслэл болж болох шинжээчийн дүгнэлт, бусад нотлох баримтыг талуудад хүргүүлнэ.

25 дугаар зүйл. Нотлох баримт гаргаж өгөхгүй буюу талууд хуралдаанд ирэхгүй байх

Хэрэв талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр:

а/ Нэхэмжлэгч 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу нэхэмжлэлийн өргөдлөө гаргаагүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн арбитрын ажиллагааг зогсооно.

б/ Хариуцагч 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу хариу тайлбар, татгалзлаа гаргаагүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн арбитрын ажиллагааг үргэлжлүүлэн явуулах бөгөөд хариу тайлбар, татгалзал гаргаагүй явдлыг нэхэмжлэлийг хүлээн зөвшөөрсөн гэж үзэхгүй.

в/ Аль нэг тал нь арбитрын хуралд оролцоогүй буюу эсхүл шаардлагатай нотлох баримтыг ирүүлээгүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн арбитрын ажиллагааг үргэлжлүүлж, цугларсан нотлох баримтад үндэслэн арбитрын шийдвэр гаргаж болно.

26 дугаар зүйл. Арбитрын бүрэлдэхүүн шинжээч томилох

1. Хэрэв талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн

а/ арбитрын бүрэлдэхүүний тодорхойлсон асуудлаар дүгнэлт гаргуулахаар нэг буюу хэд хэдэн шинжээчийг томилж болно.

б/ маргаанд холбогдох мэдээллийг шинжээчид гаргаж өгөх, бараа бүтээгдэхүүн, баримт бичиг, бусад эдхөрөнгөд үзлэг хийх боломжийг шинжээчид олгохыг талуудаас шаардаж болно.

2. Талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол талуудын хүсэлт буюу арбитрын бүрэлдэхүүн зайлшгүй гэж үзсэн тохиолдолд шинжээч дүгнэлтээ гаргасны дараа арбитрын хуралдаанд оролцож, гаргасан дүгнэлтийнхээ талаар тайлбар хийж, талуудын тавьсан асуултад хариулт өгөх үүрэгтэй.

27 дугаар зүйл. Нотлох баримт гаргуулахад шүүх туслалцаа үзүүлэх

Арбитрын бүрэлдэхүүн эсхүл түүний зөвшөөрснөөр талууд холбогдох улсын шүүхэд нотлох баримт гаргуулахад туслалцаа үзүүлэхийг хүсч болно. Шүүх нотлох баримтыг эрх хэмжээнийхээ хүрээнд нотлох баримт хүлэж авах дүрмийн дагуу энэ хүсэлтийг биелүүлж болно.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ

Арбитрын шийдвэрийг гаргах, арбитрын ажиллагаа дуусгавар болох

28 дугаар зүйл. Маргааныг шийдвэрлэхэд хэрэглэх хэм хэмжээ

1. Арбитрын бүрэлдэхүүн маргааныг талуудын харилцан тохиролцсон эрх зүйн хэм хэмжээг хэрэглэн шийдвэрлэнэ. Хэрэв талуудын тохиролцоонд тусгайлан заагаагүй бол түүнийг тухайн улсын материаллаг эрх зүйн хэм хэмжээ гэж ойлгох ба харин зөрчилдөөний хэм хэмжээнд хамааруулахгүй.
2. Талууд хэрэглэх эрх зүйн хэм хэмжээг харилцан тохиролцоогүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн зөрчилдөөний хэм хэмжээний дагуу тодорхойлсон аль тохиромжтой гэж үзсэн эрх зүйн хэм хэмжээг хэрэглэнэ.
3. Зөвхөн талууд шууд эрх олгосон тохиолдолд арбитрын бүрэлдэхүүн нөхөрсөг зохицуулагчийн үүргийг гүйцэтгэнэ.

4. Арбитрын бүрэлдэхүүн аливаа маргааныг шийдвэрлэхдээ гэрээний нөхцөлболон тухайн хэлцэлд тогтожхэвшсэн худалдааны зан заншлыг харгалзан үзнэ.

29 дүгээр зүйл. Арбитрын бүрэлдэхүүн шийдвэр гаргах

Арбитрын хэрэг хянан хэлэлцэх бүрэлдэхүүнд нэгээс илүү арбитрч оролцож байгаа үед талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол арбитрын бүрэлдэхүүн шийдвэрээ олонхийн саналаар гаргана. Талууд болон арбитрын бүрэлдэхүүн эрх олгосон бол арбитрын ажиллагааны явцад гарах горимын шинжтэй асуудлыг даргалагч арбитрч шийдэж болно.

30 дугаар зүйл. Эвлэрэн хэлэлцэх

1. Арбитрын ажиллагааны явцад талууд эвлэрсэн бол арбитрын бүрэлдэхүүн арбитрын ажиллагааг дуусгавар болгож, талуудын хүсэлтээр тэдний зүгээс татгалзал байхгүй тохиолдолд эвлэрлийн нөхцлийг арбитрын шийдвэрт тусгаж баталгаажуулна.
2. Талуудын эвлэрлийг баталгаажуулсан арбитрын шийдвэр 31 дүгээр зүйлд заасан журмын шаардлагыг хангасан байвал зохино. Энэ шийдвэр арбитрын бусад шийдвэрийн нэг адил бөгөөд заавал биелэгдэх хүчинтэй.

31 дүгээр зүйл. Арбитрын шийдвэрийн агуулга, хэлбэр

1. Арбитрын шийдвэрийг бичгээр гаргах бөгөөд түүнд арбитрчид гарын үсэг зурна. Арбитрын ажиллагаанд нэгээс илүү арбитрч оролцсон бол арбитрчдын олонхи гарын үсэг зурсан байхад хангалттай. Ингэхдээ бусад арбитрчийн гарын үсгээ зураагүй шалтгааныг дурдвал зохино.
2. Талууд хууль зүйн үндэслэлийг заах шаардлагагүй гэж тохиролцсон, эсхүл 30 дугаар зүйлд заасны дагуу талуудын эвлэрлийн гэрээг баталгаажуулсан арбитрын шийдвэр гарснаас бусад тохиолдолд арбитрын шийдвэрт түүнийг гаргах болсон үндэслэлийг тодорхой заана.
3. 20 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт тодорхойлсны дагуу арбитрын шийдвэрт түүнийг гаргасан газар, огноог заана.
4. Арбитрын шийдвэр гарсны дараа энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу арбитрчдын гарын үсэг зурсан шийдвэрийн хувийг талуудад хүргүүлнэ.

32 дугаар зүйл. Арбитрын ажиллагаа дуусгавар болох

1. Арбитрын эцсийн шийдвэр болон энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан журмын дагуу арбитрын бүрэлдэхүүнээс тогтоол гарснаар арбитрын ажиллагаа дуусгавар болгоно.
2. Арбитрын бүрэлдэхүүн дараахь тохиолдолд арбитрын ажиллагааг дуусгавар болгосон тухай тогтоол гаргана:
 - а) Нэхэмжлэгч нэхэмжлэлээсээ татгалзсан үед хариуцагч арбитрын ажиллагааг дуусгавар болгохоос татгалзаагүй ба тухайн маргааныг эцэслэн шийдвэрлэхэд хариуцагчийн хууль ёсны сонирхолыг арбитрын бүрэлдэхүүн хүлээн зөвшөөрөөгүй,
 - б) Талууд арбитрын ажиллагааг дуусгавар болгохоор тохиролцсон
 - с) Арбитрын бүрэлдэхүүн арбитрын ажиллагааг үргэлжлүүлэх шаардлагагүй буюу боломжгүй гэж үзсэн
3. Арбитрын ажиллагаа дуусгавар болсноор арбитрын бүрэлдэхүүний бүрэн эрхдуусгавар болох ба гагцхүү энэ хуулийн 33, 34 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасан ажиллагааг явуулж болно.

33 дугаар зүйл. Арбитрын шийдвэрийг тайлбарлах ба засвар оруулах, нэмэлт шийдвэр гаргах

1. Хэрэв талууд өөр хугацаа тогтоогоогүй бол шийдвэр хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор:
 - а) аль нэг тал нөгөө талдаа мэдэгдэн арбитрын шийдвэрт гарсан тооцооны буюу техникийн, түүнтэй төсөөтэй бусад алдааг засуулахаар хүсэлт гаргаж болно
 - б) талууд тохиролцсон бол аль нэг тал нөгөө талдаа мэдэгдэн арбитрын шийдвэрийн аль нэг хэсэг буюу зүйлийг тайлбарлуулахаар хүсэлт гаргаж болно

Арбитрын бүрэлдэхүүн хүсэлтийг үндэслэлтэй гэж үзвэл түүнийг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор зохих засвар хийх буюу тайлбар өгнө. Энэ тайлбар арбитрын шийдвэрийн бүрэлдэхүүн хэсэг болно.

2. Арбитр шийдвэр гарсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн а)-д заасан алдааг арбитрын бүрэлдэхүүн өөрийн санаачлагаар засаж болно.
3. Хэрэв талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол аль нэг тал нөгөө талдаа мэдэгдэн арбитрын шийдвэр хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор арбитрын ажиллагааны явцад хэлэлцсэн боловч арбитрын шийдвэрт тусгагдаагүй орхигдсон нэхэмжлэлийн шаардлагын талаар нэмэлт шийдвэр гаргуулах тухай хүсэлт гаргаж болно. Хүсэлтийг үндэслэлтэй гэж үзвэл арбитрын бүрэлдэхүүн 60 хоногийн дотор нэмэлт шийдвэр гаргана.
4. Арбитрын бүрэлдэхүүн шаардлагатай гэж үзвэл энэ зүйлийн 1, 3 дахь хэсэгт заасан арбитрын шийдвэрт засвар оруулах, тайлбарлах болон нэмэлт шийдвэр гаргах хугацааг сунгаж болно.
5. 31 дүгээр зүйлд заасан журам нь арбитрын шийдвэрт засвар оруулах, тайлбарлах буюу нэмэлт шийдвэр гаргах үед хэрэглэгдэнэ.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ **Арбитрын шийдвэрт гомдол гаргах**

34 дүгээр зүйл. Арбитрын шийдвэрийг хүчингүй болгох тухай хүсэлт гаргах

1. Арбитрын шийдвэрт зөвхөн энэ зүйлийн 2, 3 дахь хэсэгт заасан журмын дагуу түүнийг хүчингүй болгуулах тухай хүсэлтийг шүүхэд гаргаж болно.
2. Энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан шүүх арбитрын шийдвэрийг зөвхөн дараах тохиолдолд хүчингүй болгоно. Үүнд:
 - а) Хүсэлт гаргасан тал дараах үндэслэлийг нотлох баримт гаргасан:
 - I. 7 дугаар зүйлд заасны дагуу арбитрын хэлэлцээр байгуулсан аль нэг тал эрх зүйн чадамжгүй, эсхүл арбитрын хэлэлцээр нь талуудын гэрээгээр тохиролцсон улсын хууль буюу ийм тохиролцоогүй бол тухайн улсын хуулиар хүчин төгөлдөр бус
 - II. түүнд арбитрчийг томилсон талаар зохих ёсоор мэдэгдээгүй эсхүл өөр бусад шалтгаанаар өөрийн тайлбарыг гаргах боломжоор хангагдаагүй.
 - III. арбитрын хэлэлцээрт тусгагдаагүй эсвэл түүнд хамааралгүй асуудлаар шийдвэр гаргасан эсхүл арбитрын хэлэлцээрийн хүрээнд хамааралгүй асуудлаар гаргасан тогтоох хэсэг арбитрын шийдвэрт агуулагдаж байгаа ба энэхүү арбитрын хэлэлцээрт хамааралгүй хэсгийг шийдвэрийн бусад заалтаас салгаж хүчингүй болгох боломжгүй.
 - IV. арбитрын бүрэлдэхүүнийг томилох болон арбитрын ажиллагаа явуулах журам талуудын тохиролцсон журмын дагуу тогтоогдоогүй. Харин талуудын тохиролцоо нь энэ хуулийн алив журмыг зөрчсөн бол энэ заалт хамаарахгүй
 - б) Шүүх дараах байдлыг тогтоосон:

- I. тухайн улсын хуулиар уг маргаан нь арбитрын харьяалалын маргаан бус
- II. арбитрын шийдвэр нь тухайн улсын нийтийн дэг журмыг зөрчсөн
3. Арбитрын шийдвэрийг хүчингүй болгох хүсэлт гаргаж байгаа тал арбитрын шийдвэрийг хүлээн авснаас хойш, харин 33 дугаар зүйлийн дагуу хүсэлт гаргасан бол энэ хүсэлтийн дагуу арбитрын бүрэлдэхүүн шийдвэр гаргасан өдрөөс 3 сар өнгөрсөн бол уг хүсэлтийг гаргах эрхгүй.
4. Арбитрын шийдвэрийг хүчингүй болгуулах тухай хүсэлтийг шүүхэд гаргасан үед аль нэг тал хүсэлт гаргаж шүүх түүнийг зохих ёсны гэж үзсэн бол арбитрын шийдвэрийг хүчингүй болгох үндэслэл болсон нөхцлийг арилгуулахаар арбитрын шийдвэрийг хянах ажиллагааг тодорхой хугацаа тогтоон түдгэлзүүлж болно.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ

Арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, гүйцэтгэх

35 дугаар зүйл. Арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, гүйцэтгэх

1. Арбитрын шийдвэр аль улсад гарснаас үл хамаарч заавал биелэгдэх хүчинтэй бөгөөд 36 дугаар зүйл болон энэ зүйлд заасны дагуу эрх бүхий шүүхэд бичгээр хүсэлт гаргаснаар гүйцэтгэх ажиллагаа хийгдэнэ.
2. Талууд арбитрын шийдвэрийг гүйцэтгэх ажиллагаа явуулах тухай хүсэлт гаргахдаа арбитрын шийдвэрийн эх хувь буюу баталгаатай хуулбар түүнчлэн 7 дугаар зүйлд заасан арбитрын хэлэлцээрийн эх хувь эсвэл түүний баталгаатай хуулбарыг хавсаргана. Арбитрын шийдвэр буюу хэлэлцээр нь тухайн улсын албан ёсны хэлээс өөр хэлээр гарсан бол талууд эдгээр баримт бичгийн орчуулгыг гаргаж өгөх үүрэгтэй².

36 дугаар зүйл. Шийдвэр биелүүлэх ажиллагааг хүлээн зөвшөөрөх, гүйцэтгэхээс татгалзах үндэслэл

1. Аль улсад гарснаас үл хамаарч арбитрын шийдвэрийг зөвшөөрөх, гүйцэтгэх ажиллагааг зөвхөн дор дурдсан үндэслэлээр татгалзаж болно.
 - а) Арбитрын шийдвэрээр хариуцлага хүлээсэн тал арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, гүйцэтгэх ажиллагааг явуулах эрх бүхий шүүхэд дор дурдсан нотлох баримтыг гаргасан:
 - I. 7 дугаар зүйлд заасны дагуу арбитрын хэлэлцээр байгуулсан аль нэг тал эрх зүйн чадамжгүй, эсхүл арбитрын хэлэлцээр нь талуудын гэрээгээр тохиролцсон улсын хууль буюу ийм тохиролцоогүй бол тухайн улсын хуулиар хүчин төгөлдөр бус
 - II. түүнд арбитрчийг томилсон талаар зохих ёсоор мэдэгдээгүй эсхүл өөр бусад шалтгаанаар өөрийн тайлбарыг гаргах боломжоор хангагдаагүй.
 - III. арбитрын хэлэлцээрт тусгагдаагүй эсвэл түүнд хамааралгүй асуудлаар шийдвэр гаргасан эсхүл арбитрын хэлэлцээрийн хүрээнд хамааралгүй асуудлаар гаргасан тогтоох хэсэг арбитрын шийдвэрт агуулагдаж байгаа ба энэхүү арбитрын хэлэлцээрт хамааралгүй хэсгийг шийдвэрийн бусад заалтаас салгаж хүчингүй болгох боломжгүй.
 - IV. арбитрын бүрэлдэхүүнийг томилох болон арбитрын ажиллагаа явуулах журам талуудын тохиролцсон журмын дагуу тогтоогдоогүй. Харин талуудын тохиролцоо нь энэ хуулийн алив журмыг зөрчсөн бол энэ заалт хамаарахгүй

² Үүнийг илэрхийлэх үндэслэл нь тухайн улсын хууль буюу ийм тохиролцоогүй бол тухайн улсын хуулиар хүчин төгөлдөр бус, түүнд арбитрчийг томилсон талаар зохих ёсоор мэдэгдээгүй эсхүл өөр бусад шалтгаанаар өөрийн тайлбарыг гаргах боломжоор хангагдаагүй, арбитрын хэлэлцээрт тусгагдаагүй эсвэл түүнд хамааралгүй асуудлаар шийдвэр гаргасан эсхүл арбитрын хэлэлцээрийн хүрээнд хамааралгүй асуудлаар гаргасан тогтоох хэсэг арбитрын шийдвэрт агуулагдаж байгаа ба энэхүү арбитрын хэлэлцээрт хамааралгүй хэсгийг шийдвэрийн бусад заалтаас салгаж хүчингүй болгох боломжгүй, арбитрын бүрэлдэхүүнийг томилох болон арбитрын ажиллагаа явуулах журам талуудын тохиролцсон журмын дагуу тогтоогдоогүй. Харин талуудын тохиролцоо нь энэ хуулийн алив журмыг зөрчсөн бол энэ заалт хамаарахгүй.

V. шийдвэр талуудын хувьд хүчин төгөлдөр болоогүй эсхүл шийдвэр гарсан улсын хуулиар тухайн улсад шүүх шийдвэрийг хүчингүй болгосон, гүйцэтгэлийг түдгэлзүүлсэн

b) Хэрэв шүүх дор дурдсан зүйлийг тогтоовол

- I. тухайн улсын хуулиар уг маргаан нь арбитрын харьяалалын маргаан бус
- II. арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, гүйцэтгэх нь тухайн улсын нийтийн дэг журамтай зөрчилдөж байгааг

2. Арбитрын шийдвэрийг хүчингүй болгуулах эсхүл арбитрын шийдвэрийн гүйцэтгэлийг зогсоох тухай хүсэлтийг энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн (a)(v) дэд хэсэгт дурдсан шүүхэд гаргасан бол арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрч, гүйцэтгүүлэх тухай хүсэлт авсан шүүх шаардлагатай гэж үзвэл өөрийн шийдвэр гаргахыг хойшлуулж нөгөө талд гүйцэтгэх арга хэмжээ авахыг үүрэг болгож болно.